

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Ezra 1, 1 - 11
Ochtenddienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 98 : 1 en 4**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Lied 402 : 2 - 4 (over onze schuld en zonden)**
6. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
7. **Schriftlezing : Jeremia 29 : 1 - 19**
8. **Zingen : Psalm Psalm 137 : 1 en 2 (over het verdriet van het leven in ballingschap)**
9. **Tekst : Ezra 1 : 1 - 11**
10. **Zingen : Psalm 12 : 4 en 5 (over de Here die trouw is aan zijn Woord)**
11. **Dankzegging en voorbede**
12. **Slotzang : Psalm 31 : 5, 10 en 14 (over de Here die bevrijdt en trouw bewijst)**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Toen ik op de manneke op de lagere school in Tilburg zat, had ik een mooi donker meisje in de klas zitten. Hanna, heette ze. Hanna Maspaitella. Hanna was een Moluks meisje. Als jongetjes praten we altijd met een zekere angst over de Molukkers. In Tilburg, waar ik ben opgegroeid waren twee wijken waar veel Molukkers woonden. Ik had toen nog geen enkel besef van de geschiedenis van deze mensen. Pas later, toen we in Nederland te maken kregen met treinkapingen door Molukkers, kreeg ik daarover meer te horen. Eind 1949 was de voormalige Nederlandse kolonie Indonesië een zelfstandig land geworden. In het begin had dit Indonesië de structuur van een federatie, waarbij de verschillende delen van het land een grote zelfstandigheid hadden. Deze structuur werd heel snel afgebroken door de president van het land: Soekarno. Op 25 april 1950 volgde daarop het uitroepen van de RMS, de vrije republiek van de Molukken. Maar deze republiek werd, op een uitzondering na, door geen enkel land erkend. In september van dat jaar stuurde Soekarno zijn leger naar de Molukken om een einde te maken aan de RMS. Het leven op de Molukken werd er niet beter op. Zeker niet voor de Molukkers die bij de onafhankelijkheidsstrijd tegen Nederland aan de zijde van het Nederlandse leger hadden gevochten. In 1951 waren bijna 4000 Molukse KNIL soldaten met hun gezinnen, in het totaal ongeveer 12500 mensen, min of meer naar Nederland gevlucht. Met het idee dat ze hier tijdelijk zouden verblijven.

Maar nooit hebben ze hun droom van een vrije Republiek op de Molukken kunnen verwezenlijken. Veel van de Molukkers hebben hun droom opgegeven. Waren ze in de jaren zeventig nog in het nieuws door treinkapingen, de laatste jaren horen we niets meer van deze bevolkingsgroep. Ze zijn simpelweg opgenomen in de Nederlandse bevolking. Zo gaat dat als je al zoveel jaren in een land woont.

U begrijpt wel dat ik u deze geschiedenis van de Molukkers in ons land niet vertel omdat ik uw speciale aandacht wil voor deze mensen. Ik vertel u dit omdat het verhaal van de Molukse gemeenschap in ons land iets laat zien van de krachten die er spelen als een bevolkingsgroep vele jaren in een oorspronkelijk vreemd land woont. Een dergelijke groep gaat zich op den duur thuis voelen in het nieuwe land. En het oude land wordt meer en meer een vreemd en onbekend land. Een land dat je alleen maar kent uit de verhalen van je vader en moeder of van je opa en oma.

Toen de Perzische koning Cyrus in het jaar 538 voor Christus het volk Israël opriep om terug te keren naar Jeruzalem om de tempel van de Here te herbouwen, leefden ze al 70 jaar in ballingschap. Ze hadden zich daar inmiddels gevestigd en een bestaan opgebouwd. En dan komt er zo'n oproep van de koning. Wat doe je dan? Laat je dan je hele bestaan dat je hebt opgebouwd achter en ga je dan naar een land dat je alleen nog maar uit de verhalen kent en waarvan je weet dat het in puin ligt? Breng je dat offer? En waarvoor zou je het brengen? Of ga je toch op pad een onbekende toekomst tegemoet? Ik bedien u vanmorgen het Woord van de Here onder het volgende thema:

In overeenstemming met zijn belofte bevrijdt de Here zijn volk uit de ballingschap.

We zien daarbij:

- 1. hoe de Here zelf deze bevrijding bewerkt,**
- 2. hoe de Here zelf de terugkeer van zijn volk bewerkt,**
- 3. hoe de Here zelf de verzorging van zijn volk en huis bewerkt.**

We zullen dus eerst zien hoe de Here de bevrijding van zijn volk zelf bewerkt. Het boek Ezra vormt samen met 2 Kronieken en Nehemia eigenlijk 1 boek. Het geheel van deze drie boeken gaat over de zorg van de Here voor zijn volk. Over het feit dat de Here de gang van de geschiedenis beheerst. In het hoofdstuk van onze tekst wordt dat gelijk duidelijk. In vers 1 wordt ons verteld dat de Here koning Cyrus van Perzië ertoe aanzette om in zijn hele koninkrijk mondeling en ook schriftelijk bekend te laten maken dat de God van de hemel hem heeft opgedragen om een tempel voor Hem te bouwen in Jeruzalem.

Hoe is de koning nu eigenlijk tot dit besluit gekomen? Had hij zich bekeerd tot het geloof van Israël? Dat is niet waarschijnlijk. Cyrus had de koning van het Babylonische rijk verslagen. De Babyloniërs hebben bijna een eeuw lang een groot deel van het Midden-Oosten in hun macht gehad. En ze regeerden de overwonnen volken door angst en terreur te zaaien. Uiteindelijk bleek dit rijk niet te handhaven omdat er steeds meer opstanden uitbraken. Cyrus heeft dit ongetwijfeld gezien en heeft er daarom voor gekozen om het rijk op een andere manier te regeren. Hij maakte de diverse landen tot redelijk zelfstandige provincies. De overwonnen volken mochten hun eigen goden blijven dienen en volgens eigen gebruiken blijven leven. Zolang ze maar niet in opstand kwamen en trouw hun belastingen bleven betalen. Uit andere oude bronnen weten we dat Cyrus ook de dienst aan andere goden respecteerde en stimuleerde. Dat hij de opbouw van de

tempel van de god van Israël stimuleerde staat dus niet op zichzelf. Wel mag duidelijk zijn dat dit maar niet een spel van Cyrus was. Hij had diep respect voor de God van Israël. Wat ook goed voor te stellen is. Vele, vele jaren had de grote en wijze Jood Daniël aan het hof van de Babyloniërs gediend. Ongetwijfeld zijn veel mensen bekend geweest met de wonderen die de Here aan Daniël heeft gedaan. Hoe Hij Daniël en zijn vrienden levend uit de brandende oven liet komen. Hoe Hij Daniël de leeuwenkuil liet overleven. Hoe Daniël dromen uitlegde en voorzeggingen deed die uitkwamen. De naam van de God van Israël was zeker bekend aan het hof van de koning en waarschijnlijk toch ook onder de gewonen burgers.

Zeventig jaar geleden was het volk van het tweestammenrijk van Juda en Benjamin door koning Nebudkadnessar weggevoerd in ballingschap. De stad en de tempel waren gesloopt en in brand gestoken. Waarschijnlijk is daarbij ook de ark van het verbond verloren gegaan. Deze ballingschap was al vaak door de diverse profeten voorzegd. Uit Jeremia 29 weten we dat de Here het volk duidelijk had gemaakt dat hun verblijf in de ballingschap niet voor korte tijd was. Ze moesten zich er vestigen en daar een bestaan opbouwen. De ballingschap zou 70 jaar duren. Maar nu de 70 jaren voorbij zijn, komt de Here ook in beweging. Hij heeft koning Cyrus op de troon gezet en Hij laat een nieuwe geest door het rijk waaien. De Here heeft een einde gemaakt aan het verschrikkelijke bewind van de Babyloniërs, dat gebaseerd was op geweld en terreur. De wreedheden van de Babyloniërs waren de Here een gruwel.

In deze nieuwe koning Cyrus maakt de Here zijn belofte waar. Hij geeft Gods volk opdracht om terug te keren. Maar bij die terugkeer staat niet het persoonlijke belang van de Joden voorop. Voorop staat de dienst aan de Here. Deze dienst moet hersteld worden. En daarom moet het volk van God terug om een tempel voor Hem te bouwen. Zo bewerkt de Here de bevrijding van zijn volk uit de ellende van de ballingschap. Dat in de eerste plaats.

We zullen in de tweede plaats zien hoe de Here zelf de terugkeer van zijn volk zelf bewerkt. Als je zeventig jaar ergens gewoond hebt, daar een bestaan hebt opgebouwd. Met een huis, landerijen of een bedrijf. Daar allerlei contacten hebt, vrienden en kennissen. Wie laat dat zomaar achter om ergens op een onbekende plek die je alleen maar uit verhalen kent, een nieuw bestaan op te bouwen. Daar waar je geen huis of bezit hebt. Daar waar de mensen zo goed als zeker niet blij zullen zijn met je komst. Daar waar je

tijd, geld en energie zult moet steken in de opbouw van de tempel. Als je nuchter de balans opmaakt, dan is al snel duidelijk dat het veel verstandiger is om te blijven dan om weg te gaan. Hier heb je het goed. En daar is alles onzeker. Ja, waarom zou je helemaal naar Jeruzalem reizen om daar te gaan wonen?

Het antwoord lezen we in vers 5. God zette mensen aan om zich klaar te maken voor vertrek naar Jeruzalem. Familiehoofden van de stammen van Juda en Benjamin, priester en Leviëten. Dat zij naar Jeruzalem wilden vertrekken zal ongetwijfeld niet buiten hun eigen wil zijn omgegaan. Want de Here dwingt een mens niet tegen wil en dank. Maar wat bezielt een mens dan om zijn veilige huis en omgeving achter te laten om in een verwoeste stad en vijandelijke omgeving de tempel van de Here weer op te bouwen?? Dat kan niets anders zijn dan dat het Koninkrijk van God je boven alles gaat. Dat de dienst aan de Here je hoogste prioriteit is.

En als we daarover nadenken, dan plaatst dat ons ook allemaal voor de vraag, wat wij over hebben voor het Koninkrijk van God. We zingen misschien wel heel graag dat lied: Zoek eerst het Koninkrijk van God en zijn gerechtigheid. Maar zingen we het zo graag omdat we het nodig vinden om onszelf via dit lied aan te sporen, of omdat het werkelijkheid is voor ons. Ik denk dat we het vaak nodig hebben als aansporing. Lopen we niet allemaal het gevaar te zwichten voor de verleiding om eerst ons eigen leven helemaal op orde te willen hebben, voordat we gaan nadenken over onze inzet voor het Koninkrijk van God. Ik weet dat dit zeker niet voor iedereen geldt. Dat er serieuze offers worden gebracht om de financiën van de kerk op orde te krijgen. Maar er zijn ook broeders en zusters voor wie de kerk niet zo hoog op het prioriteitenlijstje staat. Ook al het bijvoorbeeld gaat om de inzet van tijd en energie. En natuurlijk kost het soms tijd, energie en geld om mee te bouwen aan het Koninkrijk van God. Maar als we kijken naar wat het Jezus Christus heeft gekost om ons te kunnen redden, wat stelt ons offer daar dan bij voor? Wie van ons heeft ervoor gekozen om niet om vakantie te gaan om meer bij te kunnen dragen aan de opbouw van Christus' rijk. Misschien maken we een wat bescheidener reis dan we anders misschien gedaan hadden. En daar wil ik niets negatiefs van zeggen. Integendeel. Maar is de dienst aan de Here ons zo lief dat we zelfs daarvoor onze gespreide bedden achter ons zouden laten? En als de dienst aan en het leven met de Here ons niet zo lief is, dan moeten we ons eens afvragen hoe dit komt. Waar gaat ons

hart dan wel naar uit? En je moeten ons de vraag stellen of we niet ten diepste slaven zijn van ons bezit, onze eerzucht of wat dan ook.

Dat bij Israël het verlangen om alles op te geven voor het Koninkrijk van God ook niet volop aanwezig was, blijkt wel uit het feit dat de Here dit in de harten van zijn kinderen heeft moeten bewerken. Kinderen die door zijn kracht zijn blijven geloven in de verlossing uit de ballingschap. Kinderen die door zijn kracht zijn blijven geloven in de beloften dat er een nieuwe koning op de troon van David zal zitten. Kinderen die door zijn kracht zijn blijven geloven in de komst van een nieuw rijk dat gebouwd is op recht en gerechtigheid. En die daar zo naar verlangden dat ze hun huizen en landerijen achter lieten en op weg gingen naar de stad van God. Om daar de dienst aan hun God te herstellen. Zo bewerkt de Here de harten van zijn kinderen, zodat deze zich klaar maken voor de lange en gevaarlijke reis naar Jeruzalem. Om daar voor hun God de dienst aan Hem te herstellen en zijn tempel te herbouwen. Dat in de tweede plaats.

We zien in de derde plaats hoe de Here zelf de verzorging van zijn volk en huis bewerkt. De Here stuurt zijn volk niet met lege handen terug naar huis. Hij heeft niet alleen koning Cyrus ertoe bewogen om zijn volk terug te laten keren naar huis. Maar hij heeft ook opdracht gegeven aan de mensen die blijven om hun medeburgers die vertrekken te ondersteunen met zilver goed, goederen en vee. Het is waarschijnlijk zo geweest dat de Joden die in ballingschap leefden min of meer bij elkaar waren gaan wonen. Zoals de Molukkers in Nederland op diverse plaatsen verspreid over het land hun woonoorden en wijken hadden. De ondersteuning die de vertrekkende Joden ontvingen, ontvingen ze dus waarschijnlijk van volksgenoten die niet meegingen. Maar mogelijk ook van andere mensen uit hun woonomgeving. Zo hoefden de vertrekkers zich in ieder geval geen zorgen te maken over hun levensonderhoud. Daarin was voorzien.

Maar niet alleen in het onderhoud van de vertrekkers zelf was voorzien. Ook had de Here voorzien in de inrichting van zijn nieuwe huis in Jeruzalem. Want al de spullen die Nebukadnessar bij de verovering en verwoesting van Jeruzalem en de tempel mee had genomen naar Babel, werd door Cyrus terug gegeven aan de Joden die terug gingen om de tempel van de Here te herbouwen. Bekers, schalen, messen en duizenden andere voorwerpen, waarvan er vele nodig waren voor de dienst in de tempel, werden door de schatmeester aan de leider van Juda (Sesbassar) over gedragen.

Zo draagt de Here zorg voor zijn dienst aan Hem in de nieuw te bouwen tempel. Zo draagt de Here zorg voor zijn volk. Izaäk vroeg aan zijn vader Abraham toen deze hem had meegenomen naar de berg Moria om hem daar te offeren, waar het offerdier was. Abraham antwoordde toen: de Here zal erin voorzien. En die woorden zijn vele honderden jaren, als Hij zijn volk bevrijdt uit de ballingschap, nog steeds van toepassing. De Here zal erin voorzien.

De hele Bijbel staat vol van deze voorzienigheid van de Here. En zeker in de tekst van deze morgen. Want er staat hier in Ezra 1 nog veel meer op het spel dan de bevrijding uit de ballingschap van Babel. Ja, zelfs nog meer dan het herstel van de tempel en de dienst aan de Here in Jeruzalem. Feitelijk staat hier de toekomst van het nieuwe Jeruzalem op het spel. Want de Redder van de wereld is onderweg om de wereld te bevrijden van al het geweld en al de terreur waardoor de aarde en de mensheid al vanaf de zondeval leeft. De Redder van de wereld is onderweg om de ware dienst aan God op aarde te herstellen. En daarom moet Israël terug naar Jeruzalem. Want daar zal Gods Zoon, in de heilige stad van zijn Vader, onschuldig veroordeeld en terecht gesteld moeten worden, om zo voor de zonden van de verloren en gevangen mensheid te betalen.

Amen